

рідного народу що склалися історично і передаються з покоління в покоління.

Невід'ємною рисою справжнього громадянина є толерантність, яку також можна розглядати як результат морального виховання і критерій сформованості громадянськості. В педагогічній літературі толерантність розглядається як "терпимість до чужих думок і вірувань".

Цю позицію поділяють Г. Солдатова, Л. Шайгерова, О. Шарова. Вони розглядають толерантність як якість особистості, що проявляється у спільному, заснованому на взаємних симпатіях, бажанні допомогати один одному.

Невід'ємною складовою громадянського виховання є формування правової свідомості та законослухняності підростаючого покоління. Ставлячи дитину на позицію вільної рівноправної особистості, необхідно виховувати у неї поважне ставлення до закону та до прав інших дітей.

Отже, громадянське виховання дітей дошкільного віку – складний і довготривалий процес, спрямований на формування базових громадянських якостей, а саме патріотизму, правосвідомості, толерантності. В свою чергу, кожна громадянська якість – це складна динамічна система, що поєднана з іншими якостями особистості. Цим обумовлена багатоаспектність процесу формування громадянськості особистості, що полягає в поєднанні патріотичного, морального, правового виховання.

УДК: 378

Г.О.БОЙКО

Львівський національний університет імені Івана Франка

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ЯК ЧИННИК МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Головна функція вчителя – управління навчанням, вихованням і розвитком. При цьому не вчити, а спрямовувати навчання, не виховувати, а керувати вихованням[3, с.37].

Діяльність вчителя – праця творча, яка майже не піддається точним вимірам. У ній дуже значущою є роль суб'єктивного фактора. Епіцентром в її структурі є взаємодія з дитиною у навчально-виховному процесі. Сучасна освітня сфера характеризується динамічним розвитком новітніх ідей, впровадженнь та підходів[1, с.5].

Тому майбутній педагогічний фахівець має бути не лише предметником, а й практиком.

Компетентнісний підхід є одним із тих чинників, що сприяють модернізації змісту освіти [4, с.44]. Насамперед доцільно було б з'ясувати що таке компетентнісний підхід.

Компетентнісний підхід (competence – based approach) – це підхід до визначення результатів навчання, що базується на їх описі в термінах компетентностей. Компетентнісний підхід – ключовий методологічний інструмент реалізації цілей Болонського процесу, який за своєю сутністю є студентоцентрованим. Тобто створенню сучасного образу нової формації має слугувати розробленню цілісної моделі формування компетенцій, сучасних діагностичних засобів для кількісного опису та якісної характеристики компетентностей [5, с.18-19].

Під компетентністю ми розуміємо сукупність набутих знань, умінь і навичок для успішного виконання певної роботи [4, с.47].

Освоєння компетентнісного підходу дасть можливість підвищити адаптованість випускників до життєдіяльності в умовах зростаючого динамізму і невизначеності, підготувати їх як активних суб'єктів нової освітньої парадигми – «освіта протягом усього життя».

Підхід визначається певною ідеєю, концепцією, принципами.

Реалізація компетентнісного підходу в освітньому процесі передбачає дотримання певних дидактичних умов [4, с.45]. Отже, «компетентність» - це певний етап в освітньому процесі.

За проектом Європейської комісії «Тюнінг», компетентності розглядаються як динамічна комбінація знань, розуміння, цінностей, інших особистісних якостей, що описують результати навчання за освітньою (навчальною) програмою. Компетентності покладені в основу кваліфікації випускника.

Пропонуємо у структурі особистості педагога виділити компоненти, що характеризують професійну компетентність фахівця.

Результативність творчої діяльності педагога залежить від його здатності само реалізувати свою особистість, свій креативний потенціал:

- у модернізації змісту, форм, методів та засобів навчально-виховного процесу в напрямі їх гуманізації та індивідуалізації;
- у розробленні принципово нових підходів до навчання, виховання і розвитку учнів, оригінальному конструюванні навчально-виховного процесу;
- у впровадженні в педагогічну практику принципів педагогіки співробітництва;
- у виборі оптимального управлінського рішення в звичайних та нестандартних ситуаціях.

Такий підхід до створення моделі творчої особистості вчителя забезпечує перехід від фрагментарного і статичного розгляду до її цілісного розуміння, дає змогу подати складні багато елементарні утворення у вигляді структурованих у певний спосіб та функціонально пов'язаних між собою частин єдиного цілого [там само, с. 20-21].

Одним із напрямів модернізації освіти на сучасному етапі є широке застосування компетентнісного підходу, що пов'язано із формуванням

навичок діяльності в конкретних ситуаціях та розширення структури безперервної освіти [4, с.44].

У сучасних умовах відкритого доступу до вітчизняної і зарубіжної інформації, збільшення можливостей співпраці між ученими різних країн вивчення різних підходів до проблеми компетентності фахівців має велике значення для педагогічної теорії й освітньої практики [2, с.24].

Суспільні реформи педагогічної освіти спрямовані на утвердження демократичного суспільства, де інтелектуальність та вміння використовувати набуті знання у практичній діяльності є важливими чинниками самовдосконалення та самореалізації. Одним із основних завдань вищих навчальних педагогічних закладів є підготовка кваліфікованих фахівців у галузі освіти та реалізація соціально-педагогічних засад у формуванні компетентностей.

Водночас адаптованість системи педагогічної освіти до високих вимог європейської системи знань, основних положень, принципів та стандартів європейського простору забезпечить продукування конкурентоспроможного фахівця, здатного ефективно працювати у інноваційному суспільстві [5, с.18].

Література

1. Бех І. Принципи сучасної освіти / І.Бех // Педагогіка і психологія. - 2005.-№4. - С.5.
2. Гушлевська І. Поняття компетентності у вітчизняній та зарубіжній педагогіці / І.Гушлевська // Шлях освіти.-2004.- №3. - С.22-24.
3. Кузь В. Виклики сучасної епохи і педагогічна наука / В.Кузь // Педагогіка і психологія. - 2005.-№4. - С.37-39.
4. Кузь В. Модель учителя нової генерації: модернізація і підготовка фахівця – учителя / В.Кузь // Рідна школа.-2005.- №9-10. - С.33-35.
5. Кучай О. Компетенція і компетентність – відображення цілісності та інтеграційної суті результату освіти / О.Кучай // Рідна школа.-2009.-№11. - С.44-47.

УДК 372.32:373.21

В.Я.БОРБИЛЬ, Т.О.АТРОЩЕНКО
Мукачівський державний університет

ПРЕДМЕТНО-РОЗВИВАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЧИННИК СУПРОВОДУ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ В ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Неодмінною умовою формування предметно-розвивального середовища в дошкільних закладах є опора на особистісно-зорієнтовану модель взаємодії між учасниками освітнього процесу. Це знаходить себе в принципах формування розвивального середовища, представлених у концепції В.О. Петровського, Л.М. Кларіної, Л.А. Смивіної, Л.П. Стрелкової (1993).

У концепції В.О.Петровського розкрито і науково обґрунтовано принципи формування предметно-розвивального середовища, відповідно до особистісно-зорієнтованої моделі освіти дошкільників: